

Franc Grkman

Vodja Slovenske kmečke zveze v Komendi

V prelomnih časih sem prevzel vodenje podružnice Slovenske kmečke zveze v Komendi. Nekateri so nas gledali postrani, ko smo javno razglašali, da se borimo za večstrankarski politični sistem in da je naš cilj samostojna Slovenija. V teh ciljih smo videli nove priložnosti za naš narod.

Zase lahko povem, da so me ti politični cilji privlačili, zato sem padel v to kolesje. Sploh ni bilo naključij, čutil sem, da si to tudi sam želim in sem pripravljen narediti nekaj več, da uresničimo velike cilje. Ko smo v Komendi ustanavljali podružnico SKZ, so me ljudje predlagali za predsednika, čeprav nisem niti pričakoval niti nisem bil pripravljen, da bom moral prevzeti to nalogo in vse odgovornosti, ki jih prinaša funkcija, saj nisem imel lastnih političnih ambicij. Moram povedati, da sem svojo nalogo opravljal z velikim entuziazmom. Po poklicu sem kmet; želel sem, da spremenimo kaj na bolje. In marsikaj se je spremenilo, čeprav danes še vedno ni vse tako, kot sem takrat mislil, da bo.

Danes me moti, da z našim poletom, s katerim smo šli v spremembe, nismo dovolj naredili za malega človeka. Zdi se mi celo, da se marsikdo počuti opeharjenega. Postali smo samostojni, končno imamo svojo državo, da sami odločamo o svoji usodi, da nismo vezani na jug, to je na Jugoslavijo. Imam pa drug pomislek: bojim se, da smo z vključitvijo v EU spet na neki način izgubili tisto osamosvojitveno prvobitnost. Prej smo govorili, da hodimo po napotke v Beograd, sedaj pa hodimo v Bruselj. Tak pomislek imam mogoče zato, ker smo majhen narod in ker sem bil prepričan, da smo sposobni sami skrbeti za svojo prihodnost.

Zaradi poklica, ki ga z veseljem opravljam, in zaradi skrbi za kmečko gospodarstvo, ki ga vodim, se danes zanimam predvsem za kmetijsko politiko. Kje vidim naše težave danes? Očitno je, da zaradi naše majhnosti in tradicionalne razdrobljenosti kmečkih gospodarstev slovensko kmetijstvo plačuje kar visoko ceno vstopa v EU. V trenutnem položaju gotovo čutimo tudi vpliv ekonomske krize. Opažam, da propadajo manjše kmetije, ni več naslednikov, ki bi želeli prevzeti odgovornost za prihodnost kmečkih gospodarstev in ki bi želeli samo kmetovati. Namesto da bi se nam trg v EU razširil, se je dejansko zožil; soočeni smo s tujo konkurenco proizvajalcev hrane, ki prihaja od vsepovsod.

Potrošniki se vse premalo zavedajo pomena lokalno pridelane hrane, ki ima povsem svojo nenadomestljivo vrednost. Vedno bolj se kaže, da tudi kmetje sami ne znamo pravilno predstavljati pomena in

vrednosti domače pridelave. Res je tudi, da potrošniki izkoriščajo ponudbo cenene hrane iz Zahodne Evrope – odločajo se za kakovost, ki jim je dosegljiva glede na skromne družinske proračune. V času Demosa smo imeli malo drugačno vizijo, da bo človek, ki dela, ki je vpet v primarno proizvodnjo, v družbi bolj cenjen, da bomo dosegli standard, ko ne bo potrebno varčevati in se odrekati pri najbolj nujnih življenjskih potrebah, kamor sodi predvsem hrana. Danes pa se v Sloveniji vse gleda preko trženja in grobega doseganja dobička in izgublja se odnos do sočloveka. Kapital je alfa in omega vsega našega bivanja, med ljudmi se čuti odtujenost. Prej smo razumeli, da je demokracija predvsem to, da smo bolj odprti do sočloveka, da ga poskušamo razumeti in mu tudi priskočiti na pomoč. Danes pa je za nekatere demokracija med drugim tudi neskončna dirka in hlastanje za materialnimi dobrinami, za druge pa nikoli dokončana bitka za preživetje. Kam smo prišli od takratnih svetlih ciljev?

Razlog za tako stanje, in to me tudi zelo moti, je morda tudi v tem, da smo mi vsi, ki smo se začeli ukvarjati z demokratizacijo, posvetili premalo pozornosti ljudem, ki so našo politiko soustvarjali in vodili. Zaupali smo v njihove dobre namene, v najširšo korist političnih sprememb, spregledali pa smo, da so nekateri med njimi imeli zgolj svoje dolgoročne osebne koristi. Tudi zato se mi zdi, da se je takrat čas Demosa tako hitro zaključil.